

23 581

Overeenkomst inzake luchtdiensten tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Venezuela, met Bijlage; Caracas, 1 juli 1993

A

ADVIES RAAD VAN STATE EN NADER RAPPORT

Hieronder zijn opgenomen het advies van de Raad van State d.d. 11 oktober 1993 en het nader rapport d.d. 24 november 1993, aangeboden aan de Koningin door de Minister van Buitenlandse Zaken.

Het advies van de Raad van State is cursief afgedrukt.

1. Uit artikel 1, onder h, van het onderwerpelijke verdrag volgt dat de bijlage integrerend onderdeel uitmaakt van het luchtvaartverdrag. De Raad van State constateert dat voor die bijlage een aparte, afwijkende wijzigingsprocedure geldt. Ingevolge artikel 14, vierde lid, van het verdrag worden wijzigingen in de bijlage overeengekomen tussen de luchtvaartautoriteiten. De wijzigingen worden van kracht door een besluit van die autoriteiten. Het genoemde artikel houdt, in tegenstelling tot artikel 14, derde lid, van het verdrag dat de eventuele wijzigingen van het verdrag zelf regelt, geen rekening met het voldoen aan de constitutionele voorwaarden, noch met voorwaarden die anderszins volgens de nationale wet kunnen bestaan. Daardoor kunnen wijzigingen in de bijlage voor Nederland van kracht worden voordat zij door de Staten-Generaal uitdrukkelijk of stilzwijgend zijn goedgekeurd. De Raad wijst erop dat de «luchtvaartautoriteiten» niet aangemerkt kunnen worden als een volkenrechtelijke organisatie. Bovendien spreekt artikel 92 van de Grondwet niet over de bevoegdheid tot het sluiten van verdragen en voorziet het derhalve ook niet in de bevoegdheid tot het sluiten van verdragen en voorziet het derhalve ook niet in de bevoegdheid tot het wijzigen daarvan.

Naar het oordeel van de Raad is wijziging van de bijlage, als integrerend onderdeel van het verdrag, voor Nederland aan dezelfde procedure onderworpen als wijziging van het verdrag zelf. In de toelichtende nota ware hierop in te gaan.

1. De Raad herinnert aan zijn standpunt, dat wijziging van bijlagen als de onderhavige niet kan worden aangemerkt als een uitvoeringsverdrag, doch aan dezelfde goedkeuring is onderworpen als wijzigingen van bepalingen van het verdrag zelf.

De regering verwijst terzake naar haar nimmer door de Staten-Generaal bestreden standpunt, zoals dat in het afgelopen decennium is ingenomen, dat verdragen tot wijziging van bijlagen als de onderhavige kunnen worden aangemerkt als uitvoeringsverdragen in de zin van de Grondwet. Het feit dat de totstandbrenging van wijzigingen van de bijlage door het verdrag wordt gedelegeerd aan de luchtvaartautoriteiten, zoals gebruikelijk bij luchtvaartverdragen, vormt een illustratie van het uitvoerende karakter van de bijlage. In 's-Raads advies is derhalve geen aanleiding gevonden om dit standpunt te herzien, te meer niet daar de Tweede Kamer onlangs bij de behandeling van het voorstel van rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen heeft

aangegeven, het standpunt van de regering te delen. Wel is de toelichtende nota terzake aangevuld.

2. Volgens artikel 4 van het verdrag kunnen de «luchtvaartautoriteiten» (in casu de minister) de door de Overeenkomstsluitende Partij (in casu de staat) op grond van artikel 3 genomen besluiten intrekken of opschorten.

De Raad beveelt aan in de toelichtende nota uiteen te zetten waarom niet in alle gevallen de «luchtvaartautoriteiten» als het bevoegd gezag zijn aangewezen.

2. De aanbeveling van de Raad van State is opgevolgd.

De Raad van State geeft U in overweging goed te vinden dat bedoelde Overeenkomst wordt overgelegd aan de beide Kamers der Staten-Generaal, nadat aan het vorenstaande aandacht zal zijn geschonken.

Ik moge U verzoeken mij te machtigen gevolg te geven aan mijn voornemen het verdrag vergezeld van de gewijzigde toelichtende nota ter stilzwijgende goedkeuring over te leggen aan de Eerste en aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

De Vice-President van de Raad van State,
W. Scholten

De Minister van Buitenlandse Zaken,
P. H. Kooijmans